

Casal dels Marquesos de Llió

Sant Pere de Riudebitlles

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: C. Major, 42
Emplaçament Situada en el carrer Major, darrere l'església.

Coordenades:

Latitud: 41.45368
Longitud: 1.70359
UTM Est (X): 391720
UTM Nord (Y): 4589933

Classificació

Número de fitxa 08232 - 22
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Gòtic
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Es troba en procés de restauració.
Protecció Legal
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Defensa
Observacions protecció: BCIN-R-I-51-5669
Data aprovació: dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari 1725
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles, Plaça de les Eres, 1, 08776 Sant Pere de Riudebitlles

Fitxes associades:

[La Vila](#)

[Cal Ton del Pere](#)

Autoria de la fitxa ARQUEOCIÈNCIA - J.M. Huélamo

Data de registre de la fitxa: ds., 15/05/1999 - 02:00

Autoria de la darrera revisió: Marta Lloret Blackburn-Antequem, S.L.

Data de la darrera revisió: dt., 19/01/2021 - 13:00

Descripció

Casal d'estil gòtic civil de planta baixa i dos pisos, d'aproximadament vint-i-tres metres i mig de llargada. Presenta una façana de pedra severa i elegant, amb dos rengles de quatre finestres coronelles, tripartides les inferiors i bipartides les superiors. Les columnetes són rematades per capitells de bona factura artística. Damunt cada finestra del primer pis hi ha un escut en forma de rombe. La portalada principal, de grans dovelles, té un relleu amb dos escuts dels marquesos de Llió, sostinguts per un àngel. A l'extrem esquerre de l'edifici hi ha les "voltes del Quirri", pas cobert que dona accés a la façana posterior de l'edifici, al carrer de Baix, permetent enllaçar el casal amb el molí paperer de cal Ròmul. La façana està coronada per una línia de disset merlets esglaonats. La planta de l'edifici és molt estreta i allargada, la qual cosa fa sospitar que en origen hauria continuat a l'actual emplaçament de cal Ròmul. A l'interior, a la planta baixa, hi ha el celler, l'entresol il·luminat per les petites finestres que hi ha a la part inferior de la façana. Al primer pis hi ha el comptador, espai de sostre alt il·luminat per les finestres trífores, amb festejadors. El segon pis presenta el sostre molt inclinat, rep la llum per les finestres bífores (TORRENTS, 1996 i 1996b). A la façana posterior, al costat de la porta hi ha una vora de ceràmica grisa catalana que podria correspondre a un tipus especial de gibrell (plàtera) detectat a Tarragona al segle XIV (MACIAS, MENCHÓN, MUÑOZ, 1997). A la façana es pot veure com hi ha varies fases constructives. La més antiga sembla correspondre a la part dreta. Igualment en aquesta part sembla haver-hi hagut dos moments. S'observen, així mateix, unes grans finestres rectangulars tapiades a la segona planta, que sembla ser es van obrir a la segona meitat del segle XIX per tal de poder-hi fer passar els productes del camp (TORRENTS ALEGRE, 1996b).

Observacions:

És un dels pocs edificis gòtics civils catalans conservats gairebé íntegrament en la seva estructura exterior. Des del segle XVIII va formar part del molí paperer dels marquesos de Llió (cal Ròmul). Els anys 1920, Charles Deering va voler comprar la façana gòtica. El propietari (Ròmul Torrents i Albet) no es negà a la venda però hi va posar el preu altíssim de 20.000 duros per escut, 40.000 per finestra i 24 hores per decidir-se. Finalment el milionari desistí (TORRENTS, 1996b). La casa marquesal de Llo, o de Llió, rep el nom de la localitat homònima pròxima a Sallagosa.

Història

Casal de la família Salelles, amb façana del gòtic civil, probablement del segle XIV. Els propietaris d'aquest casal, a partir del segle XVII, foren la família Móra pel matrimoni de Salvador Móra amb la pubilla Joana Salelles. Josep de Mora i de Catà, descendent d'aquesta nissaga, fou nomenat l'any 1749 primer Marquès de Lló o de Llió i membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona. Aquest casal va pertànyer a la família Mora fins a les darreries del segle XIX (TORRENTS, 1993: 35). L'edifici va ser convertit en fàbrica de paper el segle XVIII, pel seu propietari en Josep de Mora i de Catà, primer marquès de Llió. Fins fa pocs

anys la família Torrents va mantenir aquesta fàbrica, integrada també per l'edifici de cal Ròmul, obtenint un paper de cotó d'extraordinària qualitat, utilitzat sobre tot per a fabricar papers de filtre. L'any 1995 va ser adquirit per l'Ajuntament de Sant Pere de Riudebitlles per a usos culturals.

Bibliografia

DALMAU, R, ed.(1971) "Els Castells catalans", Vol. III.. INVENTARI..(1986) "L'Alt Penedès" Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, núm. 2, pp. 148-153, Barcelona, Generalitat de Catalunya.

MACIAS, J.M.; MENCHÓN, J.; MUÑOZ, A. (1997) Ceràmiques medievals a Tarragona. Aproximació al seu coneixement" Ceràmica medieval catalana, pp. 71-88, Diputació de Barcelona.

TORRENTS, Josep (1996) Sant Pere de Riudebitlles. Textos mecanografiats pertanyents al dossier de projectes V .

TORRENTS I ROSÉS (1993). Transformacions demogràfiques en un municipi industrial català: Sant Pere de Riudebitlles, 1608-1935. Tesi Doctoral. Departament d'Història Contemporània. Facultat de Geografia i Història. Universitat de Barcelona.

TORRENTS, A. (en premsa) "La lluita per l'aigua: pagesos i paperers en el segle XVIII". Homenatge a Jordi Nadal.

TORRENTS ALEGRE, J. (1996b) "La història escrita en pedra: el casal - molí dels marquesos de Llió", Programa de Festa Major, Sant Pere de Riudebitlles.

VIRELLA TORRAS, Xavier (1994) "Sant Pere de Riudebitlles i el seu rec" a "Gran Penedès", Núm. 41, pp. 23-32, Institut d'Estudis Penedesencs

